

VỀ XỨ DỪA, THĂM ĐỀN THỜ NỮ TƯỚNG

ĐẶNG HOÀNG THẨM

Trong lịch sử cận đại Việt Nam, có một vị nữ tướng sinh ra ở xứ dừa Bến Tre, tiếng tăm lừng lẫy, xứng đáng với Tám chữ vàng mà Bác Hồ phong tặng cho phụ nữ Việt Nam: “Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang”. Vị nữ tướng ấy là bà Nguyễn Thị Định, nguyên Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, nguyên Phó tư lệnh Quân Giải phóng miền Nam Việt Nam.

Chúng tôi vượt qua cầu dây văng Rạch Miễu về “quê hương Đồng Khởi” Bến Tre, tìm đến thăm “Khu lưu niệm nữ tướng Nguyễn Thị Định”. Khu lưu niệm tọa lạc trên một khu đất thoáng đãng thuộc ấp Phong Điền, xã Lương Hòa, huyện Giồng Trôm tỉnh Bến Tre, cách thành phố Bến Tre 15km.

Toàn cảnh khu lưu niệm đền thờ Nữ tướng xứ dừa.

Trong điện thờ Nữ tướng xứ dừa.

Qua khỏi tam quan có mái ngói đỏ hình thuyền, đuôi phượng, khách tham quan sẽ gặp Nhà bia. Nhà bia được xây dựng theo kiến trúc cổ lâu tứ trụ, mái đội hai tầng, ngói miêng vẩy cá màu gạch tôm. Trong Nhà bia, nổi bật giữa trung tâm là khối đá hoa cương được tạc thành hình con rùa đội một tấm bia, bia ký viết bằng chữ Quốc ngữ ghi lại thân thế, tiểu sử, sự nghiệp của nữ tướng Nguyễn Thị Định. Rời nhà bia, băng qua một khoảng sân rộng, sẽ gặp chánh điện đền thờ, phía trước có nhiều chậu kiểng trồng sứ đỏ, tùng, bách. Bên hông nhà là những cây hoa hoàng hậu xanh tốt, sau lưng đền có những hàng dương cao vút chắn gió...

Chánh điện có bức tượng đồng của nữ tướng Nguyễn Thị Định cao 1,75m, nặng hơn 1 tấn, đặt trang trọng trên bệ đá hoa cương. Tượng nữ tướng với trang phục áo bà ba, khăn rằn quần cổ, khuôn mặt nhân ái, phúc hậu. Trong phòng triển lãm, ở giữa là ảnh bán thân lớn của bà, với lễ phục, phù hiệu, huân huy chương, quân hàm cấp tướng; phía sau là nền phong vải đỏ, phía dưới là tám chữ vàng mà Bác Hồ đã phong tặng cho phụ nữ Việt Nam: “Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang”. Bên phải có tủ kính với những đồ vật lưu niệm thuở sinh thời của bà: giày, dép, áo trăn, khăn rằn, mũ tai bèo, ra-đi-ô, xe gắn máy. Ở góc trái của phòng có một tấm bảng lớn ghi lại tiểu sử của vị nữ tướng quân...

Ngôi đền được xây dựng giản dị, với các hoa văn, họa tiết đẹp và trang trọng trong một khu vườn có nhiều cây cảnh và cây ăn trái tươi xanh, thoáng mát.

Bà Nguyễn Thị Định sinh ngày 15-3-1920 tại xã Lương Hòa, huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre. Bà được người anh cả là một cán bộ hoạt động chống Pháp dạy chữ tại nhà. Tác phẩm Lục Vân Tiên cùng tấm lòng thương dân mến nước của cụ Nguyễn Đình Chiểu đã ảnh hưởng sâu đậm trong tâm hồn bà. Những tác phẩm văn học và cuộc sống làm than của người lao động xung quanh hun đúc trong lòng bà những hoài bão, ước mơ đấu tranh cho cuộc sống tốt đẹp hơn, sao cho nhân dân thoát khỏi cảnh bị áp bức dưới ách nô lệ của thực dân. Năm 16 tuổi, bà Nguyễn Thị Định tham gia hoạt động cách mạng. Năm 18 tuổi (1938), bà được vinh dự đứng vào hàng ngũ Đảng Cộng sản Đông Dương. Sau đó, bà có chồng là ông Nguyễn Văn Bích – Tỉnh ủy viên tỉnh Bến Tre. Không bao lâu sau, ông bị

Pháp bắt đày đi Côn Đảo và hy sinh tại đó. Nhận tin chồng hy sinh, bà gởi lại con nhỏ nhờ mẹ chăm sóc, thoát ly theo cách mạng.

Năm 1940, bà bị Pháp bắt và biệt giam tại nhà tù Bà Rá, Phước Long (tỉnh Bình Phước ngày nay). Trong tù bà vẫn kiên trung với cách mạng và tiếp tục hoạt động. Năm 1943, bà ra tù trở về Bến Tre, tham gia giành chính quyền vào tháng 8-1945. Sau đó, bà được Tỉnh ủy cử ra Bắc bằng đường biển để báo cáo với Đảng và Bác Hồ về tình hình Nam bộ và xin vũ khí chi viện. Tên tuổi của bà gắn liền với “đường Hồ Chí Minh trên biển” từ ấy.

Trong thời kỳ Mỹ- Diệm cai trị miền Nam với luật 10/59 đẫm máu, địch truy tìm quyết liệt, cố bắt cho được bà. Nhưng bà luôn được an toàn trong sự đùm bọc, che giấu của những gia đình cơ sở cách mạng, của quần chúng nhân dân. Ngày 17-01-1960, dưới sự lãnh đạo trực tiếp của nữ tướng Nguyễn Thị Định, quân và dân xã Định Thủy, Phước Hiệp, Bình Khánh huyện Mỏ Cày tỉnh Bến Tre đã nổi dậy, nổ phát súng đầu tiên, mở màn cho phong trào Đồng Khởi. Cuộc nổi dậy sau đó đã lan rộng ra khắp miền Nam. Giữa năm 1961, bà về công tác ở Bộ Tư lệnh Miền cho đến cuối năm 1964, phụ trách Bí thư Đảng-Đoàn, Chủ tịch Hội Phụ nữ. Năm 1965, bà đảm nhiệm vai trò Phó Tổng Tư lệnh Quân giải phóng miền Nam đến năm 1975. Từ năm 1975 trở về sau bà giữ nhiều chức vụ quan trọng, nhất là Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.

Hàng năm, đến ngày 28-7 Âm lịch là lễ giỗ bà Nguyễn Thị Định. Đông đảo nhân dân và nhiều đoàn khách các nơi về dâng hương tưởng niệm vị Nữ tướng anh hùng của dân tộc.

Về Bến Tre, đến Giồng Trôm sau khi viếng lăng Nữ tướng Nguyễn Thị Định, còn nhiều Di tích văn hóa lịch sử quốc gia: Đền thờ Lãnh binh Nguyễn Ngọc Thăng, đình Bình Hòa... thể hiện bề dày lịch sử của vùng đất giàu truyền thống này.